

Ciber eTwinning Experts: gailu elektronikoak eta Interneten erabilera segurua eTwinning-ekin lankidetzan

Idazleak: Andrés Sigüenza Valle eta Mª Teresa Prieto Batuecas

Koordinazioa: Servicio Nacional de Apoyo eTwinning España

Gaur egun, irakasle gisa dugun rola bilakaera ikaragarria izan du. Gizarteak aurrera egin dezan, teknologiak bultzatuta, ikasgelan erronkak eta estrategiak birplanteatu behar ditugu.

Argazkia: Andrés Sigüenza Valle - Creative Commons lizentzia (BY-NC -ND)

Gure gazteak jaiotzetik aro digitalean murgilduta dagoen belaunaldi batekoak dira. Internet erabiltzen dute informazioa bilatzeko, filmak ikusteko, telesailak ikusteko... eduki-kanalak ikusteko edo ikasteko. Beren informazio-erreferenteak *influencerrak*, *youtuberrak*, *streamerrak* edo *casterrak* dira, zeinei kontatzen dutena aztertu, konparatu edo egiaztatu gabe sinesten duten.

Schneier-ek (2015) esaten digu segurtasuna prozesu bat dela, ez produktu bat. Ideia horrekin nabarmentzen da zibersegurtasuna ez dela tresna teknologikoekin bakarrik lortzen, baizik eta etengabeko hezkuntza-, monitorizazio- eta mehatxu berrietara egokitzeko estrategiarekin. Cuestaren (2023) ustez, “teknologia orok helburu bat izan behar du; horregatik, funtsezkoa da haren erabilera arautzea eta arau argi batzuk zehaztea nondik eta nola erabil daitekeen jakiteko, ikasleekin lotutako gainerako baliabideekin bezala”.

Hori dela eta, irakasle gisa egiten dugun lanak beste ikuspegi bat hartzen du. Gure ikasleak haien ikaskuntzan gidatzeko erantzukizuna dugu, ez bakarrik ezagutza akademikoetan, baita segurtasun digitaleko trebetasunetan ere, haien ongizate emozionala eta kognitiboa babesteko. Segurtasun eta pribatutasunerako konpetentzia digitalen eskurapena sustatu behar dugu, *DigCom 2.2.* esparruan segurtasun arloan eta bere konpetentzietan ezartzen denaren arabera (Vuorikari, Kluzer eta Punie, 2022), ongizaterako, ziberbizikidetzarako eta zibersegurtasunerako balio eta trebetasun pertsonalak eta sozialak barne, aurre egin behar dieten arrisku-egoerak prebenitzeko baliabideak emanez.

Argazkia: Andrés Sigüenza Valle - Creative Commons lizentzia (BY-NC -ND)

Ziberjazarpenaren eta bestelako arrisku digitalen mehatxua

Gure ikasleek beste arrisku digital batzuk ere jasan ditzakete, hala nola, sexting-a, grooming-a, phishing-a, malware-a eta adimen artifizialak (AA) bultzatutako desinformazioa. AAK, halaber, erronka hau planteatzen du: ikasleei erakustea hura modu etiko eta arduratsuan erabiltzen, eta izan daitezkeen arriskuak ezagutzen. Alde horretatik, teknologiaren erabilera etiko eta seguruan heztea lehentasunezkoa da.

Arazoaren larritasuna ulertzeko, ezinbestekoa da *Gazte eta haurrentzako ingurune digital segurua garatzeko adituen batzordearen txostena* (2024), hau jasotzen duena:

- Espainiako Save the Children erakundearen ikerketen arabera, 10 adingabetik 7k indarkeria jasan dute ingurune digitaletan, eta neskek jarraitzen dute kaltetuenak izaten.
- Jazarpena edo ziberjazarpena pairatu duten nerabeen %16k depresio larria dute; ziberjazarpena pairatu ez duten biztanleen artean, berriz, %3koa da zifra hori.

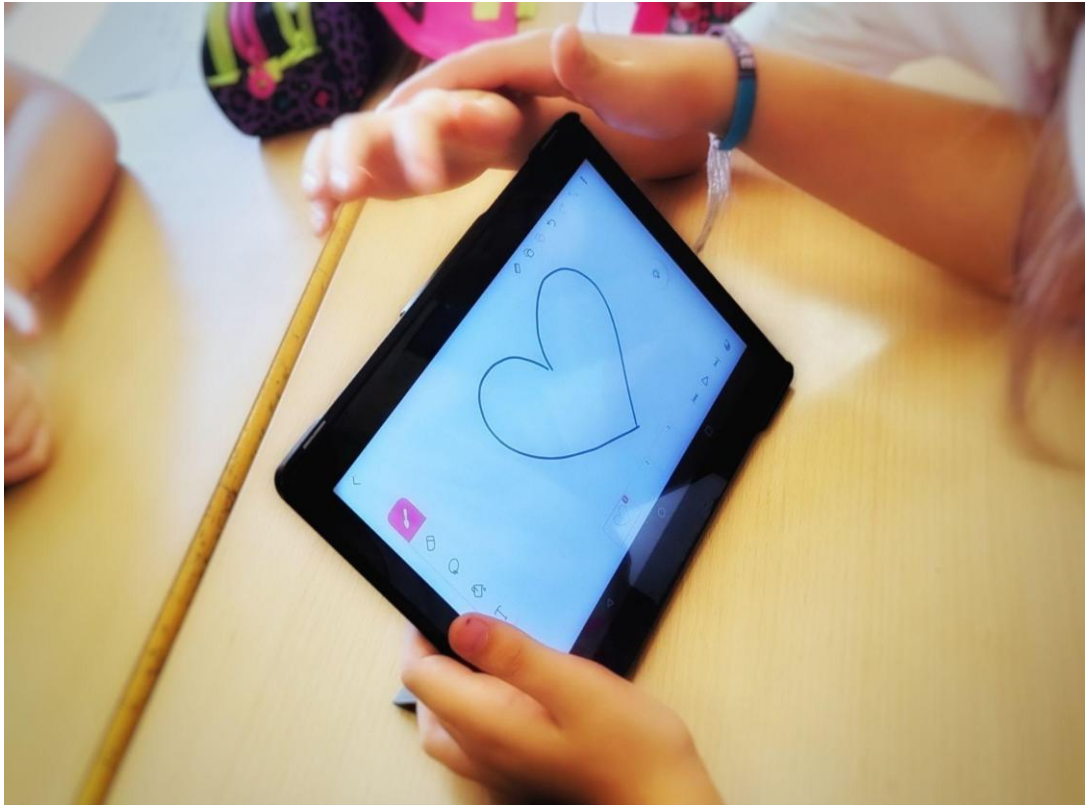
Zifra horiek agerian uzten dute oso garrantzitsua dela zibersegurtasuna eta ziberjazarpena hezkuntzaren eta prebentzioaren ikuspegitik lantzea.

eTwinning-en onurak prestakuntza digitalean

eTwinning proiektuen garapenaren bidez, gure ikasleak kontzientziatu ditzakegu Netiketari, ziberjazarpenari eta sare sozialen erabilera arduratsuari buruz, haien [Jokabide Kodean](#) ezartzen den bezala.

eTwinning ekintzak ingurune segurua eskaintzen du, non ikasleak hainbat herrialdetako ikaskideekin elkarrekintzan aritzen diren, errespetua eta kultur aniztasuna sustatuz. eTwinning-ek honetan lagundu dezake:

- Segurtasun digitalari buruz kontzientziaztea: ikasleek Internet eta sare sozialen etiketa eta erabilera arduratsuari buruz ikasten dute.
- Irakaskuntza berritzea: irakasleek baliabide eta metodologia berritzaileak eskura ditzakete, teknologia ikasgelan modu seguru eta arduratsuan integratzeko.
- Pentsamendu kritikoa eta autonomia digitala garatzea: ikasleek tresnak eskuratzen dituzte informazioa ebaluatzeko eta gailu elektronikoen gehiegizko erabileratik babesteko.

Ar
gazkia: Andrés Sigüenza Valle - Creative Commons lizentzia (BY-NC -ND)

eTwinning proiektu bat abiaraztean beti planteatzen dugun jardueretako bat da parte hartzen duten ikasle guztien artean espazio hori erabiltzeko oinarrizko arauak sustatzea, bai eta Internet eta hura garatzeko beharrezkoak diren teknologia berriak ere. Twinspace-ko foroen bidez, gure ikasleek proiektuan erabiliko diren arauak proposatu, eztabaidatu eta erabakitzen dituzte, Interneten erabilerari dagokionez, eta arau horiek errespetatzeko konpromisoa onartzen dute, lankidetzan honen garapen egokiaren funtsezko zati gisa. Proposamen horiek ez dira plataformaren erabilera seguruari buruzkoak bakarrik, baita erabilitako materialaren erabilerari buruzkoak ere, gure Twinspace-n partekatzen eta argitaratzen den guztiaren egiletza eta erabilera-lizentziak errespetatuz. Jarraian, alderdi hori lantzen duten erreferentziazko proiektu batzuk partekatuko ditugu:

[“Under the same eTwinning Roof”](#) proiektua:

[“PokeTwinning Friends”](#) proiektua:

Pribatutasuna eTwinning-en

Sareen erabiltzaile guztiok aurrean dugun beste arrisku nagusietako bat informazio pertsonal gehiegi partekatzea da; horrek guztiz zaurgarri egin gaitzake zibergaizkileen aurrean, informazio hori biltzen eta gure aurka erabiltzen adituak diren pertsonak direnak. Premisa horretatik abiatuta, eTwinning proiektu batean inplementatzea komeniko litzatekeen beste jarduera bat proiektuaren barruan ordezkatzeko dituzten eta datu pertsonalak partekatu gabe modu seguruan nabigatu ahal izango duten abatarrek sortzea da. Funtsezkoa da beren identitate digitalaren pribatutasunaz irakastea eta kontzientziaztea, baita eTwinning ingurune seguruan ere, beren bizitza digitalaren gainerako alderdietara estrapola dezaten.

Ziberbullying-a

Eta aurrean ditugun erronka handi horiei guztiei buruz ari garela, eskola zein familiak kezkatzen dituen eta gure ikasleen lasaitasuna eta ongizatea mehatxatzen dituen jazarpenak sare sozialetan aurkitu duen erraztasuna eta abiadura da. Alderdi positibo gisa, bullyingaren aurkako kanpaina ugari egiten dira hainbat komunikabidetan, eta baliabide ugari aurki ditzakegu sarean, haiekin lan egiteko, lagungarri izan daitezkeenak. Horren inguruan egin genuen jardueretako bat liburutegi handi bat sortzea izan zen. Bertan, gure ikasleek gai horrekin lotutako esperientziak edo ideiak partekatzen zituzten, eta Europako beste ikastetxe batzuek ahotsa jartzen zieten, ilustratzen zuten edo, are gehiago, antzeztu egiten zituzten, eta osatu, indartu eta eskura jartzen zituzten ziberjazarpenaren edo Interneteko jardunbide txarren aurkako mezu horiek. Azken produktu hau hemen kontsulta dezakezu: [Liburutegi kolaboratiboa](#)

Planteatu genuen beste ideietako bat Interneteko makina izan zen. Ikastetxe bakoitzak makina baten oinarria eraiki behar zuen, proiektuan parte hartzen zuten beste ikastetxeek gailu honetara gehitzeko bidali behar zizkiguten piezekin soilik funtzionatuko zuena, makinak eskola guztien lankidetzarekin bakarrik funtzionatuko baitzuen. Makina horren helburua zen Interneten alderdi negatiboa eta sare sozialen erabilera ingurune seguru, zaindu eta

errespetuzko batean eraldatzea, kezkarik gabe nabigatu eta gozatu ahal izateko. [Proiektu-kit](#) honek ideia hori jasotzen du. Era berean, [alfabetatze mediatikoko eta desinformazioko jarduerai](#) buruzko beste kit batzuk kontsulta ditzakezu.

Gainera, artikulua honetan landutako alderdiekin zerikusia duten gure eTwinning proiektuen garapenean erabil ditzakegun beste kanpo-baliabide batzuk ere baditugu:

- [**BLK \(Better Internet for Kids\)**](#): Haur eta gazteentzat Internet seguruago bat lortzeko lan egiten duen Europako Batzordearen ekimena.
- [**Internet seguruaren eguna**](#): Otsailaren 25ean egin zen Europa osoan, kontzientziazio-jarduerekin.
- [**INCIBE \(Zibersegurtasun Institutu Nazionale\)**](#): Besteak beste, ziberkooperanteek ikasgeletan egindako tailerrak eskaintzen ditu.
- [**IS4K \(Internet Segura for Kids\)**](#): Irakasle, familia eta ikasleentzako baliabideak eta jokoak barne hartzen ditu, Internet adingabeentzako leku seguruia izan dadin.

Laburbilduz, heziketa digital seguruia lortzeko gakoa prestakuntzan eta kontzientziazioan datza. Irakasle gisa, eta familiekin lankidetzan, gure ikasleak gidatu ditzakegu teknologiaren erabilera arduratsuan eta ziberjazarpenaren eta beste arrisku batzuen prebentzioan. Ekuazioari eTwinning gehitzen badiogu, mundu digital berri hau modu seguru, bateratu, sortzaile eta kolaboratiboan eraiki ahal izango dugu.

ERREFERENTZIAK

Cuesta, L. (2023). Adin txikikoak teknologiatik urruntzea jada ez da aukera bat. *Educación* 3.0. <https://www.educaciontrespuntocero.com/entrevistas/laura-cuesta-pantallas/>

The Family Watch fundazioa (2024). *Gazte eta haurrentzako ingurune digital seguruia garatzeko adituen batzordearen txostena: emandako neurriak*. <https://thefamilywatch.org/wp-content/uploads/REPORT-61-INFORME-COMITE-EXPERTOS-1-1.pdf>

Schneier, B. (2015). *Secrets and Lies: Digital Security in a Networked World*. Wiley Publishing, Inc.

Vuorikari, R., Kluzer, S. eta Punie, Y. (2022). *2.2 DigComp: The digital competence framework for citizens*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/50c53c01-abe1-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en>